

Ko bi imel zdaj, ko obdelujem dušno polje, toliko časa za molitev kot takrat, ko sem obdeloval domače polje, kako bi bil srečen! Po kosilu smo počivali, preden se je pričelo delo. Legel sem in se raztegnil po tleh kakor drugi. Delal sem se, kot bi spal, pa sem molil iz vsega srca. Oj, to so bili srečni časi!“

Neki **preprost puščavnik** se je pritoževal, da mora tako daleč hoditi po vodo, in je sklenil, da si bo napravil svojo celico blizu studenca. V take misli zatopljen sopiha z vrčem utrujen proti domu. Kar zasliši glas, kako nekdo šteje za njim. Urno se obrne in zagleda angela, ki mu reče: „Štejem tvoje stopinje, ker niti ena ne bode brez plačila.“ Seveda je svetnik popustil svoj načrt in mu ni bilo žal trudapolnih stopinj, ki jih je dan na dan prehodil — iz ljubezni do Boga.

„Dragi prijatelj“, je rekel nekoč **učen redovnik** preprostemu samostanskemu fratru, „sodnji dan bodo imele moje debele knjige isto veljavo kot tvoja drobna metla, in če si ti pometaje imel boljši namen kot jaz pisaje, boš višje povzdignjen v nebesih nego jaz.“

Teta Mara.

Ei, mladi čitatelji, kako veselje je bilo pri nas, kadar nas je obiskala teta Mara! Oče in mati sta ji postregla, otročaji pa smo lovili prijazno ženico za krilo in ji radostnim smehom gledali v ljubeznivi obraz.

Radi smo imeli teto Maro.

In ona nas je ljubila. Jemala je drugega za drugim v svoje naročje in ga poljubovala in božala po licu. Ni čuda torej, da se nam je tako priljubila in da je bil za nas vselej dan veselja, kadar je obiskala teta Mara našo hišo.

Teta Mara je bila sestra našega očeta in dokaj starejša. Mož ji je bil že davno umrl in ji zapustil sina Toneta. S svojim edincem je bivala v sosednji župniji.

Živela sta zadovoljno in srečno. Tone je delal v tovarni in tako prislužil toliko, da sta se mogla skromno, toda pošteno preživiti.

Bila je pa teta Mara lahko vesela in srečna, saj ji je delal Tone mnogo veselja z vzorno poslušnostjo. Četudi je bil že v dvajsetem letu, je bil svoji materi še ravno tako pokoren kot v prvi mladosti. Nikoli ni šel nikamor brez njenega dovoljenja, nikoli ni zahajal v slabe družčine, temveč držal se je v prostem času najrajši doma. Ko je dobil koncem tedna plačilo, ga ni nikdar zapravil kakor drugi, ampak je vedno dal vse materi.

Samo preveč pogumen je bil. Ni je bilo nevarnosti, da bi se je bil on ustrašil. To zadnje je delalo materi mnogo skrbi. Skrbno njeno materino srce je trepetalo strahu, ko je slišala, kako predrzno se spušča Tone v najbolj globoko vodo, kadar se gre kopat.

Večkrat ga je svarila, toda Tone jo je — kakor ji je bil v vsem ubogljiv — tolažil, da le ni bila huda, kadar se je šel kopat. Pa tudi ta neposlušnost se mu je utepala.

* * *

Bilo je vročega poletnega dne v mesecu juliju. Tovarniški delavci so bili prosti, ker se je ravno tisti dan poročil tovarniškega gospodarja sin.

Ob tej priliki so bili pogoščeni z jedjo in pijačo. Tone ni pil mnogo, ker ni bil vaje pijače. Napotil se je kmalu domov.

Da bi si okrajšal čas, je začel čitati, a ni mogel dolgo: vročina je bila neznosna, da ga je silil zaspanec.

„Mati“, reče poleg sedeči materi, ki je šivala, „kopat bi se šel rad; tako mi je vroče.“

„E, kaj boš hodil! Lahko se ti pripeti kaka nesreča. Bodi raje pri meni. Če si v vodi, me vedno skrbi, da bi se ne ponesrečil. Kaj bi vendar počela, pomisli! — Le doma bodi, Tone.“

Ker je svojo mater ljubil, jo je ubogal in gotovo bi bil ostal doma, da ni prišel prav tedaj sosedov Jože in ga zvalil, da se gresta kopat.

„Ostanita mari doma; kaj bi vedno brodila v vodi. Pomislita, kaj bi bilo, ako bi vaju prijel krč, kar se prav lahko zgodi, ker sta tako vroča“, svarila je mati Mara.

„Eh, tetka“, ugovarja Jože, „nič se nama ne more zgoditi, saj znava dobro plavati.“

„Čeprav znata plavati, utoneta ravnotako lahko, kakor tisti, ki ni večš plavanja, če vaju prime krč.“

Toda po nujnih prošnjah se jima vendar vda.

Kmalu sta bila pri bližnji reki, ki je bila na mnogih krajih dokaj globoka. Hitro se slečeta in poskačeta v vodo.

Nista dolgo plavala, kar zakriči Tone:

„Jože, pomagaj!“ Jože se ozre in vidi samo še, kako roke moli iz vode. Hitro se zapodi za njim v dno in ga potegne srečno na vrh.

To se je vršilo sredi reke, torej ni bila lahka stvar, da ga potegne do kraja, posebno, ker ga je Tone še oviral s tem, da se ga je oklepal, kakor navadno delajo potaplajoči se. Zato ga ni mogel lahko držati nad vodo. Kmalu mu poidejo moči. Vedno mu je silil nezavesten v dno; držal ga je še samo za lase z eno roko, z drugo pa je plaval, toda jako težko. Začel je klicati pomoči, a od nikoder ni bilo nikogar. Prišel je že blizu kraja, ali naprej ni mogel: moči so mu opešale popolnoma, in nehote je spustil Toneta. A tudi sam je začel lesti pod vodo. V smrtnem strahu zakriči na pomoč. Ravno v tem hipu prideta dva možaka po poti ob reki. Opazivši nesrečo, se hitro poženeta v vodo. Prvi brzo pograbi Jožeta, drugega se pa prime za nogo Tone, ki je v tem času napel zadnje moči in se v smrtnem boju pognal kvišku. Naglo ga prime rešitelj za roko in ga potegne k sebi.

Na klicanje priteče nekaj ljudi. Vsi drgnejo utopljenca po hribtu, nogah in prsih.

Jože kmalu odpre oči in motno pogleda okrogstoječe, Tonetu se pa kar ne vrne dih življenja. Po-

kličejo zdravnika, a tudi ta ni pomagal: Tone je bil mrtev!

Da bi videli njegovo mater, kako obupno je klicala dragega sina z najslajšimi imeni, katera more narekovati le čista in sveta materina ljubezen; da bi čuli njen pretresljivi, v dno še tako trdega srca segajoči jok, gotovo bi se vam morala potočiti solza sočutja.

Uboga ženica se je smilila vsem, a pomagati ji ni mogel nihče.

O, da bi bil Tone ubogal dobro svojo mamico, koliko žalosti in solz bi ji bil prihranil! — Dasi ji je bil vedno poslušen, bil ji je še premalo.

Dasi smo bili takrat še otročaji, vendar smo nekoliko razumeli veliko bol tete Mare. Kadar je prišla k nam, si nismo upali tako kričati in jo loviti za krilo, kakor poprej, dokler je imela še sina živega.

Pa se je nekaj zgodilo, kar je nas otroke vrlo razveselilo. Teta po sinovi smrti ni vedela kaj početi. Prodala je svojo hišico, in se preselila k nam.

Kako veselje je zavladelo v naših mladih srcih, ko smo zvedeli, da se nastani teta Mara za vedno pri nas. Nismo vedeli, kako bi se ji bolj prikupili; vsak si je hotel osvojiti njeno srce. Oče so nam sicer rekli, da naj ne silimo preveč v teto, a ona je to zabranila in je bila vedno vesela z nami, vsaj na videz. Včasih smo opazili, ko smo sedeli okrog nje in jo izpraševali o bratrancu Tonetu, kako se ji je potočila grenka solza po vedno bolj zgubanem in bledem licu.

Tudi nam je postalo bridko pri srcu: začeli smo jokati s teto vred, sami ne prav vedoč, zakaj. — Ko se je pa potolažila, nas je vzela vse - trije smo bili — na svoja kolena in nas poljubovala. Tedaj smo bili vsi srečni.

A to ni trajalo dolgo. Neko jutro teta ni mogla vstati. Tožila je, da jo boli glava in da jo mrazi. Oče so poslali po zdravnika, in ta je rekel, da se je bati hitrih posledic te bolezni. Oče niso bili tega poročila kaj veseli. Skrbno so se ozirali na bolnico. Otroci smo zbežali iz sobe in bridko jokali, ko smo videli očeta žalostnega, in ker se nam je teta Mara tako smilila. Da bi nam umrla, še misliti nismo mogli.

A zgodilo se je to, kar nismo pričakovali; njeno šibko, tajne žalosti za ponesrečenim sinom potrto telo ni moglo prenesti hude bolezni — umrla je.

Da bi vam mogel popisati, kako nam je bilo hudo, ko smo gledali na mrtvaškem odru ležati priljubljeno teto Maro. Jokali smo in nismo hoteli ne jesti ne piti same žalosti. Tolažili so nas starši, da je šla teta k ljubemu Bogu, kjer prosi za nas, da bi bili vedno pridni in ubogljivi, pa da bi nekoč prišli k njej tja, kjer ni več žalosti in jokanja.

Končno smo se potolažili. Otrok pač hitro pozabi. Molili smo pa vendar vsak večer za umrlo teto Maro, kakor so nas naučili mati. Videli smo v duhu, kako sedi pred obličjem božjim in gleda na nas s sladkim smehljajem. In molili smo še bolj goreče in zvesto za njen dušni pokoj. Da se vsi kdaj vidimo ob prestolu božjem, dobra teta Mara!

Ivan Gabrovski.

Kresnica.

Na nižjem koncu malega posestva je bilo skromno stanovanje. Za domom majhen vrtec, deloma zasajen z sadnim drevjem, nekaj pa obdelan in posajen z zelenjajo. V domu je le ena izba, zraven pa majhna čumnata in poleg nje še ozka kuhinja.

V tem stanovanju je bivala revna vdova Marija s svojim šestletnim sinkom Janezkom. Živela sta skromno, da sta mogla izhajati. Povrh ju je pa še težil dolg, katerega je bilo treba plačati.

Siromašni oče, Martin, ki je še le pred letom umrl, se je potikal že dolgo po svetu. Kot sirota je trpel silo in revščino, vendar radi njegovega poštenja in lepega vedenja, ga je vsakdo rad imel. S svojo varčnostjo si je prihranil toliko, da je kupil mali dom ob koncu posestva, četudi ne popolnoma brez dolga. Dokupil je nato še mali vrtec, katerega polovico je odločil za sadno drevje, ostalo pa za zelenjad. Pa se